

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פג.

עין משפט נר מצוה

כה א מיי פ"ב מהלכות
שבתא עשור הלכות ח
סמנ לאוין טט טושי"ע אר"ח
סי מתימ ספיק א:
כו ב טושי"ע שם ספיק א:
כז א שם ספיק ד:
כח ד שם ספיק א:
כט ה מיי פ"ד מהל'
מחללת אסורות ה'
עו פ"ב מהל' שבתא עשור
הלכות ח סמנ לאוין טט
טושי"ע אר"ח סי מתימ
ספיק ט:
עו מיי פ"ב מהלכות שבת
הלכות ח סמנ לאוין טט
טושי"ע אר"ח סי שבת
ספיק ט:
עא ז מיי שם ה' יח
טושי"ע אר"ח סי
שבת ספיק א:
עב ח מיי פ"ד מהל'
מחללת אסורות ה'
טו טושי"ע אר"ח סי מתימ
ספיק ט:
עג ט י ב מיי שם
הלכות:

הא מדקתני סיפא אם אין שם בקיאינ מאכילין אותו ע"פ עצמו
מבדל דרישא דאמר צריך. והכי קאמר כל כמנה דמנינ לאהדורי
אזקיאינ מהדרנין ולא סמכי' אחולה גופיה אלא היכא דליכא
זקיאינ כלל וכ"ש היכא דרופא זקי אומר אינו צריך וחולה אומר
צריך דלא סמכינ עליה להכחיש הזקי:
בז בר רב אשי אמר כל היכא

דאמר צריך אני. פלוגתא
דבנותא הוא אי הלכתא כמר בר
רב אשי אי לא צסקר תנאים
ואמוראים כמז הלכתא כמר בר
רב אשי כנולא הש"ס לצר ממיפך
שזעית ואודיתא מיפך שזעית צפרק
שזעית הדיינין (שזעיות דף מהל').
ואודיתא צפרק זה צורר (סנהדרין
דף כט): ור"ח כמז דהלכתא כותמיה
כנוליה הש"ס צר ממיפך שזעיה
ומיוורי חוורי גזי כומת הגידין שיליה
פרק בהמה המקשה (חולין דף עז):
ומיינין הפך לכן ורז האי ורזינו
גרשום ז"ל פסקו להלכתא כותמיה
(זכר) צמיפך שזעית ואודיתא וכנולי
הש"ס לא א:

ורכו רשעים מרחס. נעשו זרים ונתנכרו לאזהס שזעמים: אלר
פירי. להפקיע שערים ותניא (ב"ב דף ק"ג): אין אולרין פירות צארין
ישראל וכל דבר שהוא חיי נפש לפי שזמפקיעין את השערים:
הונבא. שטות אסטורדישוין¹ מחמת חוליו: על פי זקיאינ. תרי

יזורו רשעים מרחס נפק מינה שבתאי אצר
פירי: חולה מאכילין אותו על פי בקיאינ:
אמר ר' ינאי חולה אומר צריך ורופא אומר
אינו צריך שומעין לחולה מ"ט ז"ב יודע מרת
נפשו פשיטא מהו דתימא רופא קים ליה טפי
קמ"ל רופא אומר צריך וחולה אומר אינו
צריך שומעין לרופא מ"ט הונבא הוא דנקיט
ליה הנן חולה מאכילין אותו ע"פ בקיאינ ע"פ
בקיאינ אין ע"פ עצמו לא ע"פ בקיאינ אין על
פי בקי אחד לא הכא במאי עסקינן דאמר לא
צריכנא וליספו ליה ע"פ בקי לא צריכא
דאיכא אחרניא בהדיה דאמר לא צריך
מאכילין אותו ע"פ בקיאינ פשיטא ספק נפשות
הוא וספק נפשות להקל לא צריכא דאיכא
תרי אחרניי בהדיה דאמרי לא צריך ואע"ג
דאמר רב ספרא תרי כמאה ומאה כתרי ה"מ
לענין עדות אבל לענין אומדנא בתר דעות אזלינן² וה"מ לענין אומדנא
דמונא אבל הכא ספק נפשות הוא והא מדקתני סיפא ואם אין שם בקיאינ
מאכילין אותו על פי עצמו מכלל דרישא דאמר צריך חסורי מיחסרא והכי
קתני בד"א דאמר לא צריך אני אבל אמר צריך אני אין שם בקיאינ תרי אלא
חד דאמר לא צריך מאכילין אותו על פי עצמו מר בר רב אשי אמר יכל
היכא דאמר צריך אני אפי' איכא מאה דאמרי לא צריך לדידיה שמעינן
שנאמר לב יודע מרת נפשו תנן אם אין שם בקיאינ מאכילין אותו ע"פ עצמו
טעמא דליכא בקיאינ הא איכא בקיאינ לא ה"ק בד"א דאמר לא צריך אני אבל
אמר צריך אני אין שם בקיאינ כלל מאכילין אותו ע"פ עצמו שנאמר לב יודע
מרת נפשו: מתני' ימי שאחזו בולמוס מאכילין אותו אפי' דברים טמאים
עד שיאורו עיניו מי שנשכו כלב שומה אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו
ור' מתיא בן חרש מתיר ועוד אמר ר' מתיא בן חרש החושש בגרונו מטילין
לו סם בתוך פיו בשבת ימפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה
את השבת ימי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם ספק חי
ספק מת ספק כותי ספק ישראל מפקחין עליו את הגל מצאוהו חי מפקחין ואם
מת יניחוהו: גמ' ת"ר מניין היו יודעין שהאירו עיניו משיבחין בין טוב
לרע אמר אביי ובמעמא ת"ר ימי שאחזו בולמוס מאכילין אותו הקל הקל
טבל ונבילה מאכילין אותו נבילה טבל ושביעית שביעית טבל ותרומה
תנאי היא דתניא מאכילין אותו טבל ואין מאכילין אותו תרומה בן
תימא אומר תרומה ולא טבל אמר רבה היכא דאפשר בחולין דכולי
עלמא לא פליגי דמתקנינן ליה ומספינן ליה כי פליגי בדלא אפשר בחולין
מר סבר טבל חמור ומר סבר תרומה חמורה מר סבר טבל חמור אבל
תרומה חזיא לכהן ומר סבר תרומה חמורה אבל טבל אפשר לתקונה

1) שבת קטע. וש"ת,
2) נמורה זו: ובשזעיות
מז. אמר רבי ריה ברי
דרי' לרב פפא, א ג' זל
ה"מ וכן אמת דרי'
והרש"ש ז"ל: ערכין ז'
ה' וסופי פ"ד ה"ה,
3) ובערוץ פי כעין
טרידת דעת בעלמא,
4) נע"ז, ט עין ספ"ה
דללח"ס, י רש"א מ"ו,
5) ונשי' מוס' סנהדרין כט:
ד"ה מר ומוס' שזעיות מה.
ד"ה ולמר ומוס' חולין ע:
ד"ה מר ומוס' מכות פד:
ד"ה והוא דף טו. ד"ה
אלמנה.

תורה אור השלם

1. זורו רשעים מרחס
העו מבפסן דברין קוב:
ההלים ח ד
לב יודע מרת נפשו
ובשמתו לא יתערב
קד: משלי י"ד

לעני רש"י

איסטורדישוין.
עליפון, הלם, מבוכה.

מוסף רש"י

ספק נפשות. לוי נפשו
דלא וכללו העדה נפשו
(כתובות טו. ב"ק טז:
סנהדרין עט.).

תוס' ישנים

וחוה אמר צריך בן,
ובגון שרף להיות מוקד,
דלא סן אין מאכילין
אוחו. ולא דמי להיה צריכה
לנג שמתיבתא מלקת פ'
את הגר ומוקמין לה צ'י'
מפנין (שבת קמח, צ)
כמוה, ומשעמו שמעליין
לה כנסת ואפילו אינה
אומרת בן, דהסם גמי קים
לכו לרפנן דציוויי דעתא
דהלקת הגר דליה איכא
פיקוח נפש. ודעה דלת
לקמן אמרינן שזכר דלת
ומילוא, איכא גמי פיקוח
נפש למינן, אכל צבאלתן
חולה בעינן שימרו או הוא
שאוה קצין שנין מחמת
זריכה ארין (סנהדרין) פן
יכדו עלו חוליו. ויש
ספרים שכתבו ביה דלא
מילתיה דר' ינאי פשיטא
ספק נפשות להקל, מזה
דממא הוא דקאמר חולה
אגב (אמיט) יביטויה וכן
(אמר) לריסין אטו (אמרה)
צריכה ארין מחללין עליה
השבת, כוליה מיירי דמחמת
זריכה סכנה אומר בן. מ"ד.
ואגב אמר אביי ובטעמא.
ח"ד מי שאחזו בולמוס
מאכילין אותו הקל הקל,
טבל ונבילה מאכילין אותו
נבלה, (נבלת) ושביעית

הכי

חולה מאכילין אותו על
פי בקיין. אין שם בקיין
מאכילין אותו על פי עצמו
עד שיאמר דיי. א"ר ינאי
חולה אמר צריך (חולה)
[רופא] אומר אינו צריך
מאכילין אותו על פי
עצמו. מאי טעמא לב יודע
מרת נפשו. רופא אומר
צריך חולה אומר איני
טעמא תובנא נקיט ליה
צריך שומעין לרופא, מאי
טעמא תובנא נקיט ליה
וספק נפשות להקל. תנן
חולה מאכילין אותו וכו',
ואע"ג דאמר רב ספרא
תרי כמאה ומאה כתרי
הני מילי לענין עדות,
אבל לענין אומדנא בתר
דעות אזלינן, הני מילי
לממנא אבל הכא ספק
נפשות להקל. מר בר רב
אשי אמר כל היכא דאמר
חולה צריך אני, אפי' ק'
מאכילין אותו אלא אפי' ק'
שומעין דכתיב לב יודע
מרת נפשו. ומקשה ליה
ממנא דקתני מאכילין
אותו על פי בקיין. מתיינין
הכי קתני, במה דברים
אמורים בדלא אמר חולה
צריך אני, אבל אם אמר
חולה צריך אני, אין שם
בקיין, כלומר אין משגיחין
לבקיין אלא מאכילין אותו
ע"פ עצמו, מאי טעמא
לב יודע מרת נפשו.
מי שאחזו בולמוס. פי'
שלמוס בלשון יון גרונן
בן שור. כלומר זה החולה
(אולי) אוכל הבחב לחלוק
השור, מאכילין אותו אפי'
דבר טמא עד שיאורו
עיניו. מנא יודעין שהאירו
עיניו, כדי שיכיר בין טוב
לרע. אמר אביי ובטעמא.
ח"ד מי שאחזו בולמוס
מאכילין אותו הקל הקל,
טבל ונבילה מאכילין אותו
נבלה, (נבלת) ושביעית

אפשר

נבלה, טבל ושביעית שביעית, טבל ותרומה תנאי היא דתניא מאכילין אותו טבל ולא תרומה, בן תימא אומר תרומה ולא
טבל, ואוקמנא כי פליגי בדלא אפשר לתקוני, אבל בדאפשר לתקוני כולי עלמא מתקנין ליה. ת"ר.

ע"פ זקיאינ אומר ר' ינאי צבתייהו: הכא במאי
עסקינן. דאמר חולה לא צריך
והשומעין מתני' דשומעין לרופאין:
וניספו ליה על פי בקי. דלא בזה
נמי אמר ר' ינאי דשומעין לרופא:
ואע"ג דאמר רב ספרא. דהא דאמר
צבנן תרי כמאה ומאה כתרי לענין
עדות הוא דאמר אכל שומעין אומדנא
במר דעות אזלינן אשמעינן צבתינן
דכי אמרינן זיל צמר דעות צאומדנא
דמונא כגון צמומא ששמין לצעל
חזב אכל צאומדנא דחולה אף על גב
דרובא אמרי לא צריך כיון דליכא תרי
דלמרי צריך ספק נפשות להקל: מכלל
דרישא דאמר צריך. ואפ"ה קתני
מתני' ע"פ זקיאינ אין ע"פ עצמו לא:
במה דברים אמורים. דמאכילין אותו
ע"פ זקיאינ כלומר דבעינן זקיאינ
דאמר לא צריך ואמרי זקיאינ צריך
מאכילין אותו אכל אמר צריך אני אם
אין שם זקיאינ תרי דלמרי לא צריך
אלא חד מאכילין אותו ע"פ עצמו כר'
ינאי דאמר שומעין לחולה: מר בר
רב אשי אמר. הך סיפא לא מפרש
הכי דמשמע דהיכא דאמר צריך אני
ואיכא תרי דלמרי לא צריך לא
צייטינן ליה הא לא אמרי' דהיכא
דאמר צריך אני ואפ"ה איכא מנאה
דלמרי לב צריך צייטינן ליה מאי
טעמא לב יודע מרת נפשו: הכי
גרי' סנן אם אין שם זקיאינ מאכילין
אותו על פי עצמו טעמא דליכא
זקיאינ הא איכא זקיאינ לא הכי
קאמר במה דברים אמורים דאמר
לא צריך אכל אמר צריך אני אין שם
זקיאינ כלל מאכילין אותו וכו'. אין
שם זקיאינ כלומר אין זקיאינ כלום:
מתני' מי שאחזו בולמוס. חולי
האחוז מחמת רעבון עיניו כחות והוא
מסוכן למות וכשמרליתו חוזרת צידוע
שנתרפא: לנב שזעיה. מפרש בגמ' א:
אין מאכילין מחצר כבד שלו. ואע"פ
שזוכנין הרופאים צרפואה זו אינה
צרפואה גמורה להחיר לו איסור
ט) בהמה טמאה על כך: ור' מתיא בן
חזש מתיר. קסבר רפואה גמורה היא:
אוסו הקל הקל. אם אין לנו דברים מותרים כדי נרכו ויש לפנינו מיני איסורין מאכילין אותו הקל שזעיה: טבל ושביעית מאכילין
אוסו שביעית. לאחר זמן הדיעור שהטבל צמיחה צידי שמים והשביעית צעשה: דאפשר בחולין. שיש די בחולין של טבל זה להאכילו
לאחר שמיטל תרומתו: דכולי עלמא לא פליגי דמפקינן ליה ומספינן ליה. חולין ואין מאכילין אותו לא טבל ולא תרומה: כי פליגי
דלא אפשר בחולין. אלא אם כן אוכל את כולו וקאמר מאכילין אותו הטבל כמות שהוא ולא יפרישו ממנו תרומתו להאכילו תרומה לעמיה
וחולין לעמנו וכן תימא אומר מוטב שיפרישו תרומתו ויאכילוהו כל אחד לעצמו ולא יאכילוהו טבל כמות שהוא: מר סבר טבל חמור.
שפ"ה לכהניס אינו ראוי: ומר סבר תרומה חמורה. שאין לה אתר אלא טבל אפשר דמתקן להו וחולין יהו ראויין לכל אדם:

אשי אמר כל היכא דאמר צריך אני ב'ו. וכוותיה קיימא לן דהוא צרפואה, ועוד קיימא לן כוותיה כולי עלמא דבר ממיפך
שזעיה ואודיתא כמו כחזון כשזעיות באגוסתו כמו שפירשתי בשזעיות [מא], אף.